

Sygn. akt IV CZ 93/12

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

SSA Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa I. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

w Inowrocławiu

przeciwko E. W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 października 2012 r.,

zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 20 października 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Pozwana wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 24 marca 2011 r. wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów postępowania kasacyjnego. Sąd Apelacyjny, postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2011 r., oddalił wniosek pozwanej o zwolnienie jej od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym. Pozwana, pomimo doręczenia jej pełnomocnikowi tego orzeczenia, nie opłaciła skargi kasacyjnej. Postanowieniem z dnia 20 października 2011 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną jako nieopłaconą.

W zażaleniu na to postanowienie pozwana wniosła o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpatrzenia. W uzasadnieniu podniosła, że po oddaleniu jej wniosku o zwolnienie z kosztów postępowania kasacyjnego nie została, zgodnie z art. 130 § 1 k.p.c., wezwana do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według nieobowiązującego obecnie art. 130² § 3 k.p.c., sąd odrzucał bez wezwania o uiszczenie opłaty pismo wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego środki odwoławcze lub środki zaskarżenia (apelację, zażalenie, skargę kasacyjną, skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, sprzeciw od wyroku zaocznego, zarzuty od nakazu zapłaty, skargę na orzeczenie referendarza sądowego) podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia. Artykułem 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. – o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2008 r. Nr 234, poz. 1571) uchylono ten przepis z dniem 1 lipca 2009 r. Według utrwalonej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2010 r., II UZP 4/10, OSNP 2011, nr 3-4, poz. 38), po uchyleniu art. 130² § 3 k.p.c., nie uchylono obowiązku samodzielnego obliczenia i wniesienia przez profesjonalnego pełnomocnika strony należnej od pisma procesowego opłaty, jednakże w razie zaniechania tego obowiązku i wniesienia nieopłaconej skargi kasacyjnej podlega ona odrzuceniu w razie niewykonania zarządzenia – wydanego na podstawie art. 130 § 1 w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. –

wzywającego stronę do opłacenia skargi. Tryb ten będzie miał zastosowanie także w razie oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, jeżeli strona nie jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 92/11, OSNC 2012, nr 7-8, poz. 87). Reguły te nie mają jednak zastosowanie wówczas, gdy skarga kasacyjna podlegająca opłacie stałej lub stosunkowej obliczonej od wartości przedmiotu zaskarżenia wniesiona przez profesjonalnego pełnomocnika zawiera wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. W takim przypadku mają zastosowanie przepisy szczególne zawarte w art. 112 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm., dalej: „u.k.s.c.”). Według art. 112 ust. 1 tej ustawy, zgłoszenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania, chyba że chodzi o zwolnienie powoda od kosztów sądowych na skutek wniosku zgłoszonego w pozwie lub przed wytoczeniem powództwa. Zgodnie jednak z art. 112 ust. 2 u.k.s.c., jeżeli wniosek o zwolnienie z kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia pisma na podstawie art. 130 k.p.c. Jednakże, w myśl art. 112 ust. 3 u.k.s.c., powołanego przepisu nie stosuje się, gdy pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. W takim przypadku, tygodniowy termin na wniesienie opłaty biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia o oddaleniu wniosku, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. W orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że przepis art. 112 ust. 3 ma zastosowanie także do środków odwoławczych i zaskarżenia, w tym więc do skargi kasacyjnej (por. uchwała z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 92/11). Wyjaśniono także, iż w takim przypadku doręczenie pełnomocnikowi strony postanowienia sądu oddalającego jej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych stanowi wystarczającą i kompetentną informację dla profesjonalnego pełnomocnika, jaką

opłatę sądową jest obowiązany uiścić w terminie tygodniowym od daty doręczenia postanowienia, co wyłącza tryb naprawczy przewidziany w art. 130 § 1 k.p.c. do usunięcia braku fiskalnego pisma procesowego (por. postanowienia: z dnia 23 marca 2011 r., V CZ 116/10, Lex nr 1108525 oraz z dnia 21 lipca 2011 r., V CZ 30/11, Lex nr 898279). Z tych przyczyn należy przyjąć, że art. 112 ust. 3 u.k.s.c. wprowadza wyjątek od zasady wzywania do uiszczenia brakujących opłat sądowych obowiązującej po uchyleniu art. 130² § 3 k.p.c.

Uwzględniając powyższe nie zachodziły podstawy do odrębnego wzywania pełnomocnika pozwanej do uiszczenia należnej opłaty od skargi kasacyjnej. Tygodniowy termin do jej uiszczenia biegł bowiem od dnia doręczenia pełnomocnikowi pozwanej odpisu prawomocnego postanowienia Sądu Apelacyjnego oddalającego wniosek pozwanej o zwolnienie jej od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym. Skoro należna opłata od skargi kasacyjnej nie została w terminie uiszczona zasadne było jej odrzucenie przez Sąd Apelacyjny jako nieopłaconej.

Mając powyższe na uwadze orzeczono, jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.